רח' עוזיאל 41 ב"ב

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

גיליון מס' 200

לכבוד בניית הבניין החדש העלון מתחדש במראה משודרג!!!

פרשת תולדות

מאמר השבוע
הנהגות מרן
שאלות ותשובות
מעבר לסגולה
לאשת החיל
פנינים מהפרשה
סיפור לשבת

לְסַדֵּר אֶת הַמַּחֲשָׁבוֹת

נְקֻדּוֹת אֲפֵלוֹת

אַלְפֵי אֲנָשִׁים מִסְתּוֹבְבִים בָּעוֹלָם וְאֵינָם מוֹצְאִים אֶת עַצְמָם. מַשֶּׁהוּ בְּפָנִים מֵעִיק עֲלֵיהֶם - הֵם מְדֻכָּאִים, וּמְלֵאִים בְּחֲרָדוֹת וּמַשְׁבְּרִים, וְאֵין סוֹף מַחֲשָׁבוֹת טוֹרְדָנִיּוֹת שֶׁעוֹלוֹת וּמְצִיפוֹת אֶת דַּעְתָּם - הֵם בְּסַךְ הַכֹּל רַק זְקוּקִים לְעֶזְרָה, הֵם זְקוּקִים לְמִישֶׁהוּ שֶׁיָּבִין אוֹתָם, מִישֶׁהוּ שֶׁיֵּדַע לְהוֹשִׁיט לָהֶם יָד, לְהוֹצִיא אוֹתָם מֵהָאֲפֵלָה שֶׁהֵם נִמְצָאִים בָּהּ, לְאוֹרָה.

בָּעֶצֶם מַה שֶּׁגּוֹרֵם לָהֶם לְכָל זֶה, הֵן מַחֲשָׁבוֹת מְעִוָּתוֹת שֶׁהֵם יָצְרוּ לְעַצְמָם, מִכָּל מָה שֶּׁהֵם חָווּ מִגִּיל קָטָן עַד עַתָּה - וְאֵינָם מוּדָעִים לָהֶן.

אַחַת הַדְּרָכִים הַמּוֹבִילוֹת וְהַמַּצְלָחוֹת לְעָזוֹר לָהֶם לָצֵאת מִזֶּה הִיא שִׂיחָה עִם מְטַפֵּל. לֹא שִׂיחָה אַחַת, אֶלָּא כַּמָּה וְכַמָּה שִׂיחוֹת אִישִׁיוֹת, שֶׁהֵם מְדַבְּרִים עִם הַמְטַפֵּל עַל הַמַּחֲשָׁבוֹת הַמְלַוּוֹת אוֹתָם בְּמַהֲלַךְ הַיּוֹם, וּכְשֶׁהֵם מַגִּיעִים לַמַּחֲשָׁבוֹת הַמַּעְוָתוֹת, מְשַׂכְנֵעַ אוֹתָם הַמְטַפֵּל עַל יְדֵי הַהַגְיוֹן הַבָּרִיא כַּמָּה מַחֲשָׁבוֹת אֵלּוּ מֻטְעוֹת, וְכָךְ בְּמֶשֶׁךְ כַּמָּה וְכַמָּה טִפּוּלִים הֵם מִתְרַגְּלִים לְצוּרַת חֲשִׁיבָה נְכוֹנָה וּבְרִיאָה יוֹתֵר.

כְּכָל שֶׁהֵם מִתְרַגְּלִים יוֹתֵר לַחְשֹׁב בְּצוּרַת חֲשִׁיבָה נְכוֹנָה, הַתַּת מוּדָע שֶׁלָּהֶם מַתְחִיל לְהִתְרַגֵּל לָזֶה, וּבְכָךְ הוּא מֵצִיף אֶת הַמּוּדָע בְּמַחֲשָׁבוֹת תִּקְנִיּוֹת וּבְרִיאוֹת.

זוֹהִי הַדֶּרֶךְ הַנְּפוֹצָה בְּיוֹתֵר בִּזְמַנֵּנוּ - טִפּוּל דֶּרֶךְ שִׂיחוֹת אִישִׁיוֹת, כְּלוֹמַר, מְנַתְּחִים יַחַד אֶת הַחֲוָיוֹת שֶׁעָבַר הָאָדָם בְּיַלְדוּתוֹ, אֵיךְ הוּא רוֹאֶה אֶת הָעוֹלָם, אֶת בְּנֵי הָאָדָם בִּכְלָל וְאֶת עַצְמוֹ בִּפְרָט, אֵיךְ הוּא מִסְתַּכֵּל עַל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ כָּעֵת, וְעוֹד נְקֻדּוֹת חֲשׁוּבוֹת אֲחֵרוֹת. וְכָךְ יַחַד - הַמְטַפֵּל עִם הַמְטֻפָּל - מְנַסִּים לְשַׁנּוֹת אֶת דַּרְכֵי הַחֲשִׁיבָה הַמֻּטְעוֹת, לַחְשֹׁב בְּצוּרַת חֲשִׁיבָה נְכוֹנָה, תְּקִינָה וּבְרִיאָה.

אֲנָשִׁים רַבִּים זְקוּקִים לָעֶזְרָה זוֹ, וְיָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהַרְבֵּה מֵהֶם הֵם אֵלּוּ שֶׁקְּרוֹבִים אֵלֵינוּ מְאֹד, אַךְ לֹא תָּמִיד אֲנַחְנוּ מְזַהִּים אוֹתָם, כְּפִי שֶׁפְּעָמִים רַבּוֹת קוֹרֶה לָנוּ עִם עַצְמֵנוּ... אֲנָשִׁים אֵלּוּ זְקוּקִים לְמִישֶׁהוּ שֶׁיְּזַהֶה אוֹתָם, מִישֶׁהוּ שֶׁיּוֹשִׁיט לָהֶם יָד אוֹהֶבֶת וְיִתְפֹּס אוֹתָם חָזָק, יִמְשֹׁךְ וְיוֹצִיא אוֹתָם מֵאוֹתָהּ 'נְקֻדָּה אֲפֵלָה' שֶׁמַּחְשִׁיכָה לָהֶם אֶת הַלֵּב.

אַךְ יֵשׁ בְּעָיָה קְטַנָּה שֶׁעוֹצֶרֶת אוֹתָם, בְּעָיָה קְטַנָּה שֶׁמַּשְׁאִירָה אוֹתָם מֵסְתָּרִים מֵעֵינֵינוּ - הֵם לֹא מְסֻגָּלִים לְבַקֵּשׁ עֶזְרָה, מִשּׁוּם שֶׁטִּפּוּלִים אֵלּוּ מַצְרִיכִים הַשְׁקָעָה שֶׁל זְמַן וְכֶסֶף רַב, וְלֹא לְכֻלָּם יֵשׁ אֶפְשָׁרוּת לָזֶה.

לָכֵן, אַצִּיעַ בְּפָנֵיכֶם אֶפְשָׁרוּת נוֹסֶפֶת, שֶׁלְּדַעְתִּי בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם, הִיא יְכוֹלָה מְאֹד לְהוֹעִיל לְכֻלָּנוּ.

"טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד"

כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ צָרִיךְ לִמְצֹא לְעַצְמוֹ חָבֵר, וְכָל אַחַת צְרִיכָה לִמְצֹא לְעַצְמָהּ חֲבֵרָה - לֹא לְהִיוֹת לְבַד. אַף אִם נִצְטָרֵךְ לְחַפֵּשׂ אַחֲרֵי הֶחָבֵר, שָׁוֶה לָנוּ לִטְרֹחַ וּלְחַפֵּשׂ עַד שֶׁנִּמְצָא חָבֵר שֶׁאָנוּ מוֹצְאִים אִתּוֹ שָׂפָה מְשֻׁתֶּפֶת, חָבֵר שֶׁנְּחָמֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ, וּבְיַחַד נַשֵּׂב לְנַהֵל שִׂיחוֹת עַל הַמַּחֲשָׁבוֹת הָעוֹבְרוֹת לָנוּ בְּרֹאשׁ אוֹ רְגָשׁוֹת שֶׁאָנוּ מַרְגִּישִׁים.

וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים חַז"ל בַּמִּשְׁנָה בְּאָבוֹת (פֶּרֶק א מִשְׁנָה ו): 'וְקְנֵה לְךָ חָבֵר' - אַף אִם תִּצְטָרֵךְ לְשַׁלֵּם הַרְבֵּה כֶּסֶף עֲבוּר שֶׁיִּהְיֶה לְךָ חָבֵר, תְּשַׁלֵּם! (רַבֵּנוּ עוֹבַדְיָה מִבַּרְטְנוּרָא) - חַז"ל נָתְנוּ חֲשִׁיבוּת גְּדוֹלָה שֶׁיִּהְיֶה לְךָ חָבֵר טוֹב, חָבֵר אֲמִתִּי.

מִיהוּ חָבֵר אֲמִתִּי?

חָבֵר אֲמִתִּי הוּא אֶחָד שֶׁיֵּעָזֵר לָנוּ בְּשָׁעַת מַשְׁבֵּר, אוֹ בְּמַצָּב רוּחַ יָרוּד, אוֹ בִּזְמַנִּים שֶׁאֲנַחְנוּ מַרְגִּישִׁים חֹסֶר הַעֲרָכָה עַצְמִית - לְכֻלָּם זֶה קוֹרֶה, מִי פָּחוֹת וּמִי יוֹתֵר. חָבֵר אֲמִתִּי הוּא זֶה שֶׁיָּרִים אוֹתָנוּ כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מַרְגִּישִׁים לְמַטָּה, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (קֹהֶלֶת ד, ט-י): "טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שָׂכָר טוֹב בַּעֲמָלָם, כִּי אִם יִפֹּלוּ - הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ, וְאִלּוּ הָאֶחָד שֶׁיִּפּוֹל וְאֵין שֵׁנִי לָהֲקִימוֹ".

כְּשֶׁאָנוּ דוֹאֲגִים יֶתֶר עַל הַמִּדָּה, תַּפְקִידוֹ שֶׁל הֶחָבֵר לְהַקְשִׁיב לָנוּ, וְלַעֲזֹר לָנוּ כְּדֵי שֶׁנַּעֲצֹר לְרֶגַע לַחְשֹׁב, וּלְנַסּוֹת לְהִתְבּוֹנֵן עַל הַחַיִּים בְּצוּרָה בְּרִיאָה וּנְכוֹנָה, כְּדֵי לָצֵאת מֵאוֹתָהּ דְּאָגָה, מֵאוֹתָהּ הַרְגָּשָׁה שֶׁמְּעִיקָה עָלֵינוּ. וְכָךְ כּוֹתֵב רַבֵּנוּ מְנַחֵם הַמְּאִירִי בְּפֵרוּשׁוֹ לָאָבוֹת (שָׁם מִשְׁנָה ז, ד"ה וְאַל תִּתְיָאֵשׁ):

"הִזְהִירוּ חֲכָמִים לְהִשְׁתַּדֵּל לִקְנוֹת חָבֵר טוֹב, מִפְּנֵי שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָאָדָם בְּלֹא אוֹהֵב, שֶׁיְּסַפֵּר לוֹ קוֹרוֹתָיו וְיִתַּקֵּן עִנְיָנָיו בַּעֲצָתוֹ, שֶׁאֲפִלּוּ מַשְׂכִּיל שֶׁבַּמַּשְׂכִּילִים צָרִיךְ לַעֲצַת זוּלָתוֹ. וַחֲכָמֵי הַמּוּסָר אָמְרוּ, אָדָם בְּלֹא חָבֵר - כְּשְׂמֹאל בְּלֹא יָמִין. וְהַפַּקָּחַ שֶׁבָּאֲנָשִׁים - צָרִיךְ לְעֵצָה. וְרָאוּי לוֹ לָאָדָם לִהְיוֹת לוֹ אוֹהֵב מוּכָן לוֹ תָּמִיד, לְהִתְיַשֵּׁב עַל עִנְיָנָיו לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֵצָה".

אַתָּה דּוֹאֵג? מַשֶּׁהוּ מַטְרִיד אוֹתָךְ?

דַּבֵּר עַל זֶה עִם חֲבֵרְךָ!

כִּי בְּרֶגַע שֶׁיֵּשׁ לְךָ עִם מִי לְדַבֵּר, כְּשֶׁיֵּשׁ לְךָ חָבֵר טוֹב שֶׁאַתָּה יָכוֹל לְסַפֵּר לוֹ עַל הַדְּאָגוֹת שֶׁלְּךָ, עַל מַה שֶּׁמַּעִיק עָלֶיךָ בְּתוֹךְ הַלֵּב עָמֹק, יֵשׁ לְךָ הַתְחָלָה שֶׁל הַפְתָּרוֹן לַדְּאָגָה. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (מִשְׁלֵי יב, כה): "דְּאָגָה בְּלֵב אִישׁ יַשְׁחֶנָּה" – וְאָמְרוּ חַז"ל: יַשְׁחֶנָּה לַאֲחֵרִים (יוֹמָא עה.), "דָּבָר טוֹב יַשְׂמִחֶנָּה" - דָּבָר טוֹב שֶׁיְּנַחֲמֵנוּ חֲבֵרוֹ יְשַׂמֵּחַ אֶת הַדְּאָגָה (רַשִׁ"י מִשְׁלֵי שָׁם).

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת\ לברכה\רפואה \הצלחה בטל:03-8000770
פרטי ח-ן לתרומות: בנק מרכנתיל 17 , סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

לרפואת שלום נעים בן רובינה

לרפואת רפאל בן מזל

לרפואת לידיה נעים בת רג'ינה

לעילוי נשמת חבצלת בת יונה

זמני כניסה ויציאת השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

	י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	16:21	16:17	16:17	16:21
יציאה:	17:11	17:08	17:08	17:11
ר"ת:	17:44	17:40	17:49	17:44

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:01

בית אומר

בראשות הגאון רבי יצחל כהן שליט"א

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה

נא לשמור על קדושת הגליון

שאלות ותשובות

מאת מורנו הרה"ג יצחל כהן שליט"א

שאלה: אני מתרים עבור מוסד מסוים, ופעם הזדמן לי בחתונה אדם שיכור שתרם בעין יפה מאוד, וכעת אני חושש שכל מה שתרם לי זה מחמת שהיה שיכור, האם אני יכול להשתמש בכסף?

תשובה: תלוי ברמת השיכרות, דמרן כתב בחו"מ (סי' רלה סעיף כב) "השיכור מקחו מקח, וממכרו מכר, ומתנותיו קיימים. ואם הגיע לשכרותו של לוט והוא עושה ואינו יודע מה עושה, אין מעשיו כלום והרי הוא שוטה" ע"כ. והוא הדין בעניינך, שהכל תלוי ברמת שיכרותו של התורם.

שאלה: כבוד הרב, אם אני טובל הרבה כלים ואני מברך על טבילת כלים בתחילה, האם אפשר לדבר אחר הכלי הראשון שטבלתי ולפני שגמרתי להטביל שאר הכלים?

תשובה: לכתחילה יזהר מלדבר כמו שכתב מרן (יו"ד סי' יט) לגבי מי ששוחט כמה בהמות יחד, שאין לדבר בין בהמה לבהמה. ורק בענייני הטבילה מותר לדבר ע"ש. וכן כתב בין ישראל לעמים עמ' צז, ומ"מ בדיעבד אם דיבר אינו חוזר ומברך.

שאלה: שתיתי מים ובעוד המים בתוך פי נזכרתי שלא ברכתי, האם אני יכול לבלוע את המים?

תשובה: יכול לבלוע היות ואי אפשר לדבר עם מים בפה, ורק באוכל אם אינו מאוס יוציאנו יברך ויחזיר, ואם ימאס אם יוצאינו יברך כשעודו בפיו (מרן סי' קעא).

שאלה: כשעושים שילוח הקן, האם צריך לתפוס את היונה או שמספיק לעשות רעש והיונה עפה?

תשובה: לכתחילה אם אפשר עדיף לתופשה ולשלחה, וכדעת הרמב"ם (הלכות שחיטה פרק יג ה"ה),ואם אי אפשר לתופשה מספיק רק שתעוף מכוחו כגון עם מקל או שיעשה רעש. וכן משמע בדעת רש"י בחולין (דף קמא) ע"י יבי"א חלק י יו"ד סי' לב.

מעבר לסגולה

מאת הרב אליהו עמיר שליט"א

דובר אמת בלבבו

עיר ללא שקרים

חז"ל גילו לנו שכשיגיע זמן שבו מידת האמת תהיה נעדרת, סימן הוא לביאת המשיח. ובענין זה מספרת הגמרא (סנהדרין צז ע"א) על רבא שהיה סבור שאין אדם בעולם שדובר אמת מוחלטת, בכל זמן ובכל מצב. לימים פגש רבא את רב טבות שאמר על עצמו, שלא ישנה בדיבורו בעד כל הון שבעולם, וזאת משום מעשה שקרה עמו. וכך היה המעשה: פעם אחת נקלע רב טבות לעיר "קושטא" (אמת - בארמית) שכשמה כן היא, היו בה רק דוברי אמת. אך הייתה בה תופעה מיוחדת ששום אדם לא נפטר שם קודם זמנו, והסיבה לכך הייתה משום שהקב"ה דן את האדם מידה כנגד מידה, וכשם שאנשי העיר "קושטא" לא היו משנים מדיבורם כך הקב"ה לא שינה מדיבורו, וממילא סך השנים שנקצב לכל נשמה שהייתה שם, נשאר ללא שינוי. אמנם שונה מהם אדם המשנה מדיבורו, שהוא נכנס למערכת הטבע עליה נאמר "את מספר ימיך אמלא", וביארה הגמרא (יבמות נ ע"א) שהפסוק מדבר על השנים שקוצבים לאדם. זכה, משלימים לו את שנותיו, לא זכה, פוחתים לו מימי חייו. אך אדם שלא משנה מדיבורו, גם אם הוא לא זכה, לא פוחתים לו מהשנים שקצבו לו מתחילה.

רב טבות החליט שהוא חפץ לחיות במקום נפלא זה, נשא אישה מבנות המקום ונולדו לו שני ילדים. באחד מן הימים דפקה שכנה על דלת ביתם וביקשה לשוחח עם אשתו, ובדיוק באותה העת אשתו חפפה את ראשה. רב טבות חש שלא בנוח לומר לשכנה מדוע אשתו לא יכולה לגשת כעת, לכן אמר לה שאשתו לא בבית. מה שקרה ברגעים לאחר מכן עורר זעזוע בקרב כל אנשי העיר - שני בניו של רב טבות נפטרו באופן פתאומי. מיד ניגשו אנשי המקום לרב טבות לברר את נסיבות המוות, הלוא דבר פלא הוא, מאחר שבעיר זו לא מת אדם קודם זמנו וכיצד אם כן נפטרו שני בניו של רב טבות?! סיפר להם רב טבות את המעשה שהיה, ועל כך ששינה מדיבורו. וכששמעו זאת אנשי המקום, ביקשו ממנו לעזוב את העיר לאלתר, כדי לא לגרות בהם את מלאך המוות שישלוט עליהם. ובעקבות מעשה זה אמר רב טבות לרבא, שהוא לא ישנה מדיבורו כעת עבור שום הון שבעולם.

השקר שהוביל לחטא הנורא

שואל ה'זרע שמשון' (תולדות אות י) מדוע במקום שיש אמת אין שלטון למוות ובמקום שיש שקר יש שלטון למוות, מהו הקשר בין הדברים?! מבאר ה'זרע שמשון': כידוע שהמוות הגיע לעולם על ידי חטא עץ הדעת. וכל מהותו של חטא עץ הדעת התחיל בשקר, כאשר פגש הנחש את חווה ושאלה מדוע אינך אוכלת מעץ הדעת? אמרה לו חוה, מפני שבורא עולם ציווה לא לאכול ממנו ולא ליגוע בו פן נמות. מיד ביטל הנחש את דבריה ואמר לה, שבורא עולם הפחיד אותם שימותו על מנת שלא יתקרבו לעץ, אבל האמת היא בדיוק להיפך, ברגע שיאכלו מן העץ יקבלו כוחות כמו בורא עולם, שהרי בורא עולם בעצמו אכל מעץ זה וברא את העולם, וכל מה שלא מגלה להם את כוחו של העץ, מפני שהקב"ה לא רוצה שיהיו כמוהו כשם שכל אומן שונא את בן אומנותו. עפ"ל. הדברים התיישבו על ליבה של חוה, ובפרט לאחר שהנחש הוכיח לה כדבריו בכך "שדחפה עד שנגעה בו, אמר לה כשם שאין מיתה בנגיעה כך אין מיתה באכילה" (רש"י בראשית ג, ד) או אז השתכנעה שהעץ לא גורם לעונש מוות, שהרי נגעה בו ולא נפגעה. ממעשה זה למדנו יסוד גדול, שכל מקום שיש שקר מגיע בעקבותיו המוות. ומכיוון שהקב"ה קילל את הנחש על ששיקר לחווה בקללת 'ארור' כמו שכתוב בתורה (בראשית ג יד) "ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה", וכידוע שאין "ארור מתדבק בברוך" (בראשית רבה נט, ט), לכן אומר בורא עולם, כל מי שיתפוס את אומנותו של היצר הרע וישקר, לא יהיה במחיצתי כפי שכתוב (תהלים קא, ז) "דבר שקרים לא יכון לנגד עיניי".

חדש!!! הושלמה הסידרה 'מעבר לסגולה'

יצא לאור חלק ב'

הכמות מוגבלת – כל הקודם זוכה

ניתן להשיג בחנויות המובחרות

או ב'הידברות' 073-222-1250

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב ה'

זְכוּרַנִי כְּשֶׁהָיִיתִי מִתְלַוֶּה לְמָרָן רַבֵּנוּ עוֹבַדְיָה יוֹסֵף זַצַ"ל לְעִצָּרוֹת תְּשׁוּבָה וְחִזּוּק בְּרַחֲבֵי הָאָרֶץ בִּימֵי חֹדֶשׁ אֱלוּל, לֹא הָיָה אֶצְלוֹ הֶפְסֵק כְּלָל בְּעִסְקָן הַתּוֹרָה. הָיוּ פְּעָמִים שֶׁמָּסַר חָמֵשׁ אוֹ שֵׁשׁ דְּרָשׁוֹת בְּלַיְלָה אֶחָד בְּמָקוֹמוֹת שׁוֹנִים בְּרַחֲבֵי הָאָרֶץ, כְּשֶׁהוּא עוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם בְּמָסוֹק. הָיִינוּ חוֹזְרִים בְּשָׁעַת לַיְלָה מְאֻחֶרֶת [שְׁתַּיִם בַּלַּיְלָה], כֵּיוָן שֶׁהָיִינוּ גַּם בְּמָקוֹמוֹת מְרֻחָקִים - קִרְיַת שְׁמוֹנָה, טְבֶרְיָה וּצְפַת בְּצִפּוֹן הָאָרֶץ, אוֹ יְרוּחָם, דִּימוֹנָה וּבְאֵר שֶׁבַע בִּדְרוֹמָהּ.

כְּשֶׁשָּׁבְנוּ לִירוּשָׁלַיִם לְוִיתִי אֶת מָרָן לְבֵיתוֹ. בְּכְנִיסָתוֹ הוֹרִיד מָרָן אֶת הַגְּלִימָה, אַךְ לֹא פָּנָה לָנוּחַ קְמָעָה מֵעֲמַל הַיּוֹם, אֶלָּא מִיָּד רָץ אֶל שֻׁלְחַן הַתּוֹרָה שֶׁבְּחַדְרוֹ, וְהִתְיַשֵּׁב אֶל מוּל הַסְּפָרִים הַפְּתוּחִים.

בְּקַשְׁתִּי מִמֶּנּוּ בְּרָכָה, וְהוּא אֹחֶל "בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, כָּל טוּב". וְאָז נָטַל בְּיָדוֹ אֶת הָעֵט וְהִתְיַשֵּׁב לְהַעֲלוֹת עַל הַכְּתָב חִדּוּשֵׁי תוֹרָה.

פֶּלֶא פְּלָאִים! זֶה עָתָּה בָּא מִמֶּרְחָק, לֹא טוֹעֵם דְּבַר מַאֲכָל אוֹ מַשְׁקֶה לְהָשִׁיב אֶת נַפְשׁוֹ, לֹא עוֹלֶה לִישׁוֹן. שׁוּם דָּבָר! חוֹזֵר מִיָּד לְלִמּוּדוֹ, לְלֹא הֶפְסֵק. לְעוֹלָם לֹא יֹאמַר: דַּי, עָשִׂיתִי אֶת הַמֻּטָּל עָלַי!...

חַס וְשָׁלוֹם. כָּל הַזְּמַן בַּעֲלִיָּה!

כָּךְ זוֹכִים לַמַּעֲלוֹת הַגְּבוֹהוֹת שֶׁל הַשְׁרָאַת הַשְּׁכִינָה, אִם נִדְבָּקִים בַּתּוֹרָה הָאֱלֹקִית, אֲשֶׁר נַפְשׁוֹ שֶׁל הַקָּבָ"ה כְּבָיְכוֹל כְּרוּכָה בָּהּ.

"משכני אחריך"

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

לאשת החיל

אבא קטן עליך!

"מי יקדימני ואשלם" – הקב"ה שואל מי הוא זה שהקדים אותי ואשלם לו? מי יכול להקדים את הקב"ה במשהו?

הרי אדם שמניח תפילין, הקב"ה הקדים אותו ונתן לו יד ורק על ידי זה הוא יכול להניח תפילין. אדם התקין מעקה, הקב"ה הקדים ונתן לו בית ורק אז יכול לקיים את מצוות מעקה.

אדם עושה ברית מילה, מודה לקב"ה על הזכות, אך מי נתן לו אפשרות לקיים מצווה זו? הקב"ה בעצמו הקדים ונתן לו במתנה בן בכדי שיוכל לקיים את מצוות ברית המילה.

שמעתי מפי הרבנית מורגנשטרן תחי' ששאלה במה ניתן "להקדים" את הקב"ה? בדבר אחד - הודיה על העתיד.

להגיד תודה רבה לקב"ה על הדברים שעוד לא קרו לנו.

להגיד תודה רבה על ניסים שעומדים לקרות איתנו עוד רגע, על החסדים שהקב"ה עתיד לעשות איתנו בוודאות בדקות הקרובות.

להודות כאלו זה כבר קרה.

כך – הקב"ה רואה שאנו מאמינים בו ובהטבה שלו לברואיו ועל ידי כך הוא משלים לאדם המודה את כל חסרונו. קודם אנו מודים ואח"כ מבקשים, וגם כשמבקשים זה לא ביד רמה, זה לא שאנו מבקשים בשל הזכויות שלנו, בזכות המצוות שלנו או הדברים שאנו עושים, אלא אנו מבקשים אך ורק מאוצר מתנת חינם של הקב"ה. ישנו היכל עצום בשמיים שנקרא "אוצר מתנת חינם" וממנו מקבלים בחסד, במתנה. שהרי אף פעם לא נהיה זכאים אפילו למעט ממה שאנו מקבלים כל רגע. הקב"ה משפיע עלינו שפע עצום כל רגע. תמיד יהיו מקטרגים על המעשים שלנו, ותמיד יש לנו מקום לשיפור. לכן כל בקשה שאנו מבקשים מאבא שבשמיים זה רק בשל רחמיו האינסופיים. לנו לא מגיע כלום, אבל הקב"ה טוב ומטיב ומרחם על ברואיו ואוהב אותנו אהבה נצחית, לכן ברור שיטיב איתנו.

הרב יגאל כהן, השם יאריך ימיו בטוב ושנותיו בנעימים, אמר שאם משה רבינו היה בדורו של אברהם אבינו לא הייתה הפיכת סדום ואם היה בדורו של נוח לא היה מבול – ומדוע?

לא בגלל שמשה רבינו היה צדיק יותר מאברהם אבינו או מנוח. אלא כי משה רבינו ידע משהו שהם לא ידעו, שהקב"ה רחמן. ידע להתפלל לקב"ה ולעורר את מידת הרחמים. הוא הבין שלא מגיע לנו כלום, אבל בשל הרחמים והחסדים של בורא עולם הוא יעשה בשבילנו הכול. צריך להודות לקב"ה על העתיד כמו שמודים על העבר ועל ההווה.

הרב אומר "הבוטח בה' חסד יסובבנו" – מי שיודע שהעבר שלו היה חסד כך ידע שהעתיד שלו יהיה חסד. החסד יסובב אותו מכל הכיוונים. עבר, הווה ועתיד.

הבוטח האמיתי יודע שכל מה שקרה בעברו זה החסד האמיתי והכי טוב עבורו גם אם זה לא נראה לעין.

"כל משבריך וגליך עליי עברו" – גם הדברים הפחות נעימים, המשברים והגלים שכמעט מטביעים – עליי עברו. צריך להעביר אותם.

לא לסחוב עלינו חבילות של משא כבד, לא להכביד על הכתפיים שלנו אלא להשליך אותם אל הקב"ה.

פשוט לקחת את הקושי ואת המשבר ולומר לבורא עולם "אבא, זה כבד עליי, אני משליכה עליך את הבעיה – פתור אותה, קח אותה, זה קטן עליך".

סיפור לשבת

אמונה בהצלחה

באחת מעיירות פולין חי לו יהודי בשם ר' אפרים. הוא היה עשיר גדול ועצום, היו לו שדות ופרדסים, נכסים רבים ואחוזה ענקית ועשרות משרתים. זוגתו של ר' אפרים העסיקה כובסת בשם אסתר שהיתה אלמנה גלמודה שעסקה לפרנסתה ככובסת בבתי עשירים, אך מעולם לא הספיק לה עיסוק זה כדי מחייתה.

ימים רבים בילתה בביתה, תוך שידיה עסוקות היו במלאכת הכביסה, ולא חדלה מלתנות את צרותיה ובעיותיה לאוזניה הקשובות של אשת הגביר. יום אחד, תוך כדי שיחה, אומרת אסתר לבעלת הבית: "את יודעת, שמעתי שממשלת פולין עורכת הגרלת פיס על סכום עצום", שאלה אותה אשת הגביר: "ומה זה קשור אלי", השיבה הכובסת: "הכרטיסים נמכרים במשרד מיוחד שנפתח לשם כך בעיר לייפציג, אם זה לא קשה, תבקשי מהאדון שבפעם הבאה שהוא נוסע לשם לרגל עסקיו, אם יועיל בטובו לקנות לי כרטיס הגרלה, מי יודע, אולי אזכה ואהפוך למיליונרית".

"אין בעיה, בסדר גמור", השיבה אשת הגביר.

פנינים מהפרשה

"וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת ה'" (כה, כב)

לאחר עשרים שנה בהן ציפתה רבקה אמנו בכליון עינים לפרי בטן, נעתר ה' לתפלותיו הרבות של יצחק, ורבקה הרתה. במשך ימי הריונה חשה רבקה בתופעה מוזרה: "ויתרוצצו הבנים בקרבה" - כעין מלחמה התחוללה ברחמה. מה שהפליא אותה ביותר היתה העובדה, שכאשר עברה ליד פתח בית-המדרש, הרגישה כאילו העובר רוצה לצאת, אך גם כשעברה בסמוך למקומות של עבודה-זרה חשה בתנועה דומה. "איזה מין יצור הוא זה?!" תמהה ודאגה מילאה את לבה. בחששותיה, החליטה ללכת לשם בן נח אשר רוח הקודש שרתה עליו ולשאול אותו לפשר הדבר.

עד כאן המעשה לפי פשוטו, אך יש המפרשים כי באמת רבקה ידעה כי אלו שני עוברים ולא אחד, ומה שהביא אותה לבירור הדחוף בבית מדרשו של שם, היתה השאלה המטרידה: לשם מה הביא לי ה' את הרשע הזה שעתיד לעבוד עבודה זרה, מהי מטרת בריאתו לצד העובר הצדיק? (וזה מדויק ממה שאמרה "למה זה אנכי", היינו עשיו, ולא "למה אלו" על שניהם).

"וַיֹּאמֶר ה' לָהּ" בנבואה על ידי שם ועבר: **"שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ"** (בראשית כה, כג) - מתאומים אלו עתידים לצאת שתי אומות שעתידים להתעמת במהלך הדורות זה בזה, ותחושותיך כעת רק מדגימות את מאבק האיתנים שיתגלה בהמשך הדורות. "וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר" - כשהאחד ישלוט, יהיה השני מתחתיו, ואילו כשהשני יהיה למעלה, הראשון יהיה למטה.

דעי לך, הסביר שֵׁם לרבקה, כי אין ברירה, לצד הצדיק חייבים להעמיד גם את הרשע, שכן בלעדיו, הצדיק לא יהיה צדיק. בני עשיו - עמלק, ניצבים בעמדת המשמר על מנת לדרבן את בני יעקב וצאצאיו ולגרום להם להתאמץ ולעסוק בתורה.

והמשיל זאת הגר"מ לוי זצ"ל למלך החושש על בנו פן יצא לתרבות רעה. טיכס עצה ופקד על השומרים כי אם לא יתנהג הבן כשורה, יכוהו בשבט. טענו אנשי המלך להגנתו של הבן: 'הרי זהו בנך, למה תנהג בו כך?'. אמר להם המלך: עדיף שכעת יסבול ויפחד מן השומרים, מאשר יצא לתרבות רעה ומרה תהיה אחריתו. כך הקב"ה, אינו חפץ לייסר את בניו, אך מאחר וחפץ הוא בטובתם לבל יתרחקו, יש הכרח בקיומו של עשיו.

אילו לא היו מלחמות וצרות, יהודים רבים היו מתרחקים מעבודת ה', ולא היה דבר שיעורר אותם, בבחינת "וישמן ישורון ויבעט", שהרי מתי נזכרים להתחזק בתורה ותפלה? בעת צרה. הקב"ה חפץ בהתקרבנו אליו, אך רק יחידי סגולה וצדיקי עולם עושים זאת ללא המכה, ואילו רוב העולם נזכרים להגיע לבית הכנסת, להתעורר בתשובה ולתרום לצדקה, רק כאשר אחד מקרובי משפחתם חולה או כשמתרגשת עליהם איזו צרה, ה' יצילנו.

(מתוך ספר "אוצרותינו")

לאחר שבוע נסע הגביר ללייפציג, דבר ראשון נכנס למשרד הממשלתי לקנות כרטיס. הוא שילם חמישה רובלים, קנה את הכרטיס ואח"כ פנה לסידוריו ועסקיו. בדרכו חזרה, בזמן הנסיעה בעגלה, מרוב שעמום הוא לקח את כרטיס ההגרלה והתחיל לקרוא כל מה שכתוב עליו ישר והפוך, את כל ההוראות והתעריפים... אח"כ התחיל לחשב את הגימטריה של המספרים, ואז גילה דבר מדהים: הגימטריה של המספרים היא "בהצלחה".

לא היה צריך לחשב יותר מדי כדי להגיע לתוצאה - על הכרטיס היו רשומים, שחור על גבי לבן, המספרים: 2 (ב), 5 (ה), 90 (צ), 30 (ל), 8 (ח), 5 (ה). זה אמנם היה מדהים, אבל הגביר ר' אפרים לא התרגש יותר מדי. כשהגיע הביתה, קרא לאסתר ונתן לה את הכרטיס.

"כמה זה עלה", שאלה אסתר.

"חמישה רובלים", השיב ר' אפרים.

"חמישה רובלים!", אסתר כמעט התעלפה, "סכום כזה אני מרוויחה בקושי בשבועיים... כיצד אוכל לעמוד בתשלום של סכום כזה?"

הגביר כבר עמד להציע לה שותפות, אך ברגע האחרון חזר בו. אין זה מכבודו להיות שותף בכרטיס הגרלה עם כובסת ענייה. במקום זה הוא אמר לה: "תשמעי, עכשיו הכרטיס שווה חמישה רובלים, אבל ככל שהולך ומתקרב מועד ההגרלה, כך המחיר עולה. בעוד חודשיים תוכלי למכור את הכרטיס בעשרה רובלים. חמישה תרוויחי לעצמך וחמישה תחזירי לי".

עברו כמה חודשים ואשת הגביר נפלה למשכב. מצבה היה קשה, הרופאים הכי גדולים בווינה בדקו אותה, ואמרו לגביר: "הגברת סובלת ממחלה קשה מאוד שאין לה מזור ומרפא, אין מה לעשות, רק לתת לה משככי כאבים ולהמתין לגרוע מכל".

האשה הלכה ודעכה אל מול עיניו והוא ישב לצידה. לא עניין אותו דבר. כמה ימים אח"כ היא נפטרה. עשו לה הלוויה גדולה. ר' אפרים הגביר קם מהשבעה שבור לרסיסים, חודשיים ישב ביתו מביט בחוסר עניין בכל מה שקורה סביבו, ולא מדבר עם איש.

המשך סיפור לשבת

אחרי חודשיים, המשרת דופק על דלת החדר ונכנס פנימה: "אדוני, סליחה על ההפרעה, אבל מוכרחים לטפל בעסקים. אנשים דופקים על הדלת ומבקשים משכורות".
- "בסדר תשלם להם, שלום".
- "אבל אין מאיפה לשלם!"
- "מה זאת אומרת, אין מאיפה לשלם?"
המשרת הסביר לגביר שמלבד חובות אין לו כלום. היו לו מחסנים אדירים של עצים בלייפציג ומחיר העץ החל לרדת בצורה דרסטית. אנשיו רצו למכור את הסחורה, הם שלחו לו מדי פעם מברקים דחופים, אך הגביר לא השיב - הוא היה עסוק באבלו והתעלם מכל ענייני העולם. אם הגביר לא עונה, לא עושים כלום. בינתיים המחיר ירד בשמונים אחוזים, ודבר לא נעשה.
באותו הזמן מחיר הדונג החל לעלות. מחסנים של דונג לא היו לגביר, אבל חובות המוצמדים לשער הדונג היו לו הרבה. העץ שהמתין במחסנים הרקיב והיה צריך לפנותו. פינוי עצים רקובים מתוך מחסנים, לפני עידן הטרקטור והסמיטריילר, עלה כסף רב, שכבר לא היה לו.
בלית ברירה ר' אפרים התנער מאבלותו ונכנס לעניינים, אבל אז התברר לו שגם אם ימכור את אחוזתו וכל רכושו, לא יצליח לשלם את כל חובותיו. הגביר העשיר הפך לאלמן עני ואביון חסר-כל, ללא כסף ואפילו ללא קורת גג לראשו. הוא שכר מחסן קטן בקצה העיר ומצא עבודה כעוזר קצב. מהבוקר עד הערב היה חותך את הבשר ואח"כ היה סובב בין בתי הלקוחות, מחלק את הבשר וגובה את התשלום.
יום אחד שלח אותו הקצב לעיר לסדר כמה עניינים. שם ראה שלט גדול המודיע לציבור הרחב כי בהגרלה הממשלתית השנתית זכה הכרטיס שמספריו: 2, 5, 90, 30, 8, 5. היה זה כרטיס ההגרלה של אסתר הכובסת.
"איך שהגלגל מתגלגל", חשב לעצמו אפרים הקצב, "אסתר, הכובסת העניה, הפכה כעת לגבירה עשירה, בעוד אני, הגביר הגדול, הפכתי לשולייית קצב". פתאום עלה רעיון במוחו: "אני אלמן והיא אלמנה... נשמע מתאים... אך מצד שני, איך יכול גביר להתחתן עם כובסת ענייה! אבל בעצם כעת המצב התהפך, היא הגבירה ואילו אני פועל פשוט ועני".
כל הלילה חשב, ובבוקר ניגש לשדכן. השדכן הציע לאסתר את ההצעה, והיא שמחה מאוד. הקב"ה שמע את תפילותיה... מי היה מאמין שהיא תתחתן עם גביר. אמנם כרגע הוא לא ממש גביר עשיר, אבל הוא גם לא סתם אדם פשוט, הוא אדם מכובד ונבון.
השידוך נסגר ותקופה קצרה אח"כ הם התחתנו. ר' אפרים לא שאל מיד על הכרטיס. זה לא לעניין. לאחר חודש, בארוחת הבוקר, אזר אומץ ושאל את אסתר: "את זוכרת את כרטיס ההגרלה שקניתי לך פעם בלייפציג?"
"בטח שאני זוכרת!", השיבה אסתר, "זכרתי גם את ההצעה החכמה שהצעת לי למכור את הכרטיס בעשרה רובל, באמת תודה רבה!"
עולמו חשך עליו. פתאום התחיל לחשוב מחדש אם השידוך היה מתאים... עוד באותו היום נסע ר' אפרים לרבי מקוצק, שם פרק את כל המטען שהעיק עליו. לא רק את עניין השידוך, אלא את כל צרותיו שעברו עליו מאז חלתה אשתו ועד עצם היום הזה..."
הרבי הקשיב בהשתתפות ולבסוף שאלו: "ומה עכשיו אתה רוצה במה יכול אני לעזור לך?"
"אני רוצה להתגרש!", אמר הגביר לשעבר.
אמר לו הרב: "תראה, במהלך תקופה קצרה הקב"ה הפך את כל העולם. שלח אותך, הגביר, לקנות כרטיס הגרלה, דאג שתזכור את המספרים, לקח ממך את אשתך, הוריד את מחיר העץ והעלה את מחיר הדונג, כל העץ שיה לך במחסנים נרקב ולבסוף אילץ אותך למכור את כל רכושך ולהפוך לשוליית קצב שישלח אותך לעיר כדי שתראה את המודעה...
וכל כך למה?
כדי שתתחתן עם אסתר!
סוף סוף התחתנת אתה, ועכשיו אתה רוצה להתגרש?!
האם אינך רואה את מה שהקב"ה עשה בשביל שתתחתן אתה?!"
(עושה שלום)

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים